De gemeenteraad van Wijchen

19 2 23652| Duurzaamheid

Beslisnota

Eindafrekening project omgekeerd inzamelen en evaluatie zomerinzameling en gft-inzameling bij hoogbouw.

Wijchen, 20 december 2018

Geachte leden van de raad,

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Kennis te nemen van de financiële afwikkeling van het project omgekeerd inzamelen;
2. In te stemmen met de invoering van de zomerinzameling van gft;
3. In te stemmen met het voorstel voor de gemeente brede invoering van gft cocons bij hoogbouw locaties;
4. Een krediet van € 120.000 beschikbaar te stellen voor de uitrol van GFT-cocons en de kapitaallasten meenemen in de afvalbegroting 2020.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?
In de raadsvergadering van 22 februari 2018 is besloten de voorbereidingen voor de invoering van het project omgekeerd afval inzamelen stop te zetten.
Afgesproken is dat het college met een alternatief voorstel komt waarbij ook de bezwaren tegen het omgekeerd inzamelen betrokken wordt. Naar verwachting kunnen wij uw raad in het 1e kwartaal van 2019 hierover informeren.
Ook is gevraagd de uitvoering van de proef met de zomerinzameling van gft wel doorgang te geven en inzicht te geven en de financiële afronding van het project.

Financiële afronding project omgekeerd inzamelen:
Ter voorbereiding op het omgekeerd inzamelen zijn in oktober 2017 de containers verstrekt voor de papierinzameling. Daarnaast is er een start gemaakt met het opstellen van een ontwerp-locatieplan voor de ondergrondse containers. Hier zijn kosten voor gemaakt die door de voortijdige beëindiging van het project achteraf onnodig bleken. Ondanks dat hebben we het project budgettair toch binnen de raming af kunnen ronden. Dit komt vooral omdat de daadwerkelijke kosten van de aanschaf van papiercontainers lager uitvielen dan vooraf geraamd.

Zomerinzameling gft:
In de periode van juni t/m augustus is een proef uitgevoerd met een wekelijkse inzameling van gft. Afgesproken is dat we de resultaten van deze proef aan u voorleggen. Helaas blijkt het aan de hand van de beschikbare data en vergaarde informatie niet mogelijk nu betrouwbare uitspraken te doen over het resultaat van de proef. Hoewel de response op de uitgezette evaluatiekaarten beperkt was, zien we wel dat de meeste inwoners die gereageerd hebben positief zijn over de proef. In de begroting is het uitgangspunt gehanteerd dat de proef van de zomerinzameling wordt voortgezet onder voorwaarde dat de evaluatie positief resultaat laat zien. Wij stellen voor

portefeuillehouder: P.L.J. Loermans
informatie: Rino Vinke/Leen van der Veen
telefoon: 024 751 72 20
e-mailadres: r.vinke@drutenwijchen.nl

de zomerinzameling de komende jaren te continueren en na 3 jaar opnieuw te evalueren. Dit geeft een meer betrouwbaar beeld. Het effect van de weersomstandigheden kan dan ook beter bij de afwegingen betrokken worden.

GFT-inzameling bij hoogbouw:
Voor huishoudens bij hoogbouw zijn geen voorzieningen voor gescheiden inzameling van gft. Hierbij gaat het veelal om keukenafval. Bewoners deponeren nu hun gft bij het restafval en worden daarin gecompenseerd met een korting op het variabele deel van de heffing.
In het kader van het project omgekeerd inzamelen is in 2017 een pilot gestart met het plaatsen van gft-cocons bij drie hoogbouwlocaties: Homberg, Graafseweg en Diepvoorde. Onlangs is deze pilot geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat de proef (zij het na een aarzelende start) succesvol verloopt. Ca. 45 % van de huishoudens maakt gebruik van de cocons. Gebruikers zijn over het algemeen tevreden maar er is nog ruimte voor verbetering. Voorgesteld wordt in 2019 gemeentebreed gft-cocons bij hoogbouw uit te rollen, zodat vanaf januari 2020 alle huishoudens in Wijchen hun gft afval gescheiden aan kunnen bieden. En de heffing vanaf 1 januari 2020 kan worden gewijzigd.

Welk resultaat willen we bereiken?
Invulling geven aan het amendement 18 2 13777 van de raad d.d. 22 februari 2018. En zorgen voor het efficiënt en kostenbewust inzamelen van afval.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1.1 Toegezegd is dat we de raad informeren over de financiële afronding van het project

Doel van het project was het invoeren van een systeem van omgekeerd inzamelen om zo invulling te geven aan de VANG-doelstellingen. Het project bestond grofweg uit drie fases:
- invoeren papiercontainer;
- plaatsen ondergrondse restafval containers;
- ombouw restafval naar plastic^{+} containers.

Met de voortijdige beëindiging van het project is feitelijk alleen de eerste fase uitgevoerd. Eind 2017 zijn ruim 16.000 papiercontainers uitgezet.
Voor het plaatsen van de ondergronds inzamelcontainers is een concept-locatieplan opgesteld. Mede onder invloed van maatschappelijke druk heeft dat niet geresulteerd in een definitief plan. Het opstellen van het concept-locatieplan heeft € 25.000 gekost. In het totaal is er een bedrag van € 562.000 voor het project omgekeerd inzamelen uitgeven. De totale kosten vallen € 34.000 lager uit dan voorspeld. In de paragraaf financiën treft u een overzicht van de uitgaven aan.

2.1 De reacties zijn over het algemeen positief

Afgesproken is dat we de zomerinzameling evalueren. Daartoe hebben we onderzoeksbureau Marintel gevraagd een onderzoek te doen. Er is een vragenlijst opgesteld waarvan er 1000 zijn verstrekt aan onze inwoners. Er zijn 273 vragenlijsten geretourneerd. Een enigszins teleurstellend resultaat, maar samen met de vele reacties op twitter en facebook zijn wij er stellig van overtuigd dat onze inwoners positief staan tegenover de extra inzamelrondes van gft gedurende de zomer. Bijgaand treft u in een korte samenvatting het resultaat van het onderzoek aan. Het is nog wel de vraag of de periode juni t/m augustus de juiste periode is voor de zomerinzameling. De zomer van 2018 was warm en droog. Maar toch nam de hoeveelheid ingezameld gft wel toe ten opzichte van vorig jaar (zie bijlage 3). Een aantal bewoners heeft ook aangeven dat men de zomerinzameling langer of in andere maanden wil. Wij zullen daarom de komende 3 jaar monitoren of bijstelling gewenst is.

2.2 De financiële middelen zijn beschikbaar
In de begroting 2019 zijn hiervoor structureel een bedrag van € 109.000 opgenomen. Dit bedrag volstaat voor 13 extra inzamelrondes van gft.

3.1 De resultaten zijn positief
Binnen het project omgekeerd inzamelen zijn we een pilot gestart met inzamelen van gft afval bij drie hoogbouwlocaties. Bij de Zuidhoek (Diepvoorde), Portiuncula (Graafseweg) en winkelcentrum Homberg hebben we inzamelcocons geplaatst. Deze proef zijn we in augustus 2017 gestart. Vanaf dat moment konden inwoners, met behulp van hun afvalpas daar hun gft kwijt. In bijlage 2 treft u de evaluatie van deze proef aan. Het blijkt dat over het algemeen de containers goed gebruikt worden. Ca 45% van de bewoners maakt er nu vrijwillig gebruik van en de kwaliteit van het gft is goed. Met de gemeentebrede uitrol in 2019 zullen we de inwoners uitvoerig informeren over deze wijziging. Zodat het gebruik nog fors zal toenemen.

3.2 Het levert een bijdrage aan de doelstellingen
We streven de realisatie van de Vang-doelstellingen (45 kg/inw. in 2025). Het gescheiden inzamelen van gft ook bij hoogbouw, levert daar een goede bijdrage aan. We reduceren de hoeveelheid restafval hiermee met ca. 300 ton jaarlijks. Dit is een reductie met ca. 6% op de totale hoeveelheid restafval.

3.3 Het heeft een positieve invloed op de op te leggen heffing
Omdat bewoners in hoogbouw nu hun gft niet anders dan bij het restafval kwijt kunnen, krijgen zij een korting op het variabele deel van de heffing. Met het plaatsen van de cocons vervalt deze korting, immers zij hebben dan ook de mogelijkheid om hun gft-afval te scheiden. We verwachten door het plaatsen van inzamelcocons 300 ton extra gft in te zamelen. De verwerkingskosten van gft zijn veel lager dan de verwerkingskosten van restafval dus het levert voor de gemeente ook een financiële besparing op.

4.1 Een krediet is nodig om te kunnen investeren
Om het systeem met de gft cocons in 2020 werkend te hebben zullen we moeten investeren in 2019. De kapitaallasten van de investering worden dan in 2020 vertaald in de reinigingsheffingen. Eind 2019 dienen de cocons daarom geplaatst en in bedrijf te zijn.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 Geen

2.1 Er zijn geen betrouwbare gegevens beschikbaar
Met het project omgekeerd inzamelen is besloten een proef te starten met een extra inzamelronde van gft gedurende de maanden juni t/m augustus. Dar had de aanschaf van haar materieel ingericht op omgekeerd inzamelen in Wijchen. Daardoor was haar materieel niet voorzien van de juiste registratie apparatuur. Er is dus geen betrouwbare informatie beschikbaar over het aantal aanbiedingen van de gft containers. Dit hebben wij u al gemeld bij aanvang. De totale hoeveelheid aangeboden gft is wel bekend (zie bijlage 3). Tot slot op ons onderzoek heeft slechts een beperkt aantal inwoners gereageerd. Dit kan negatief worden uitgelegd maar vrijwel alle reactie ook die via twitter en facebook waren positief over de zomerinzameling. Wij zijn er van overtuigd dat we met de extra service van de gft zomerinzameling onze inwoners een goede dienst doen.

2.2 Het straatbeeld wordt rommelig
Gedurende de periode van de zomerinzameling staan op sommige inzameldagen soms alle 3 de containers (restafval, gft en papier) plus de plastic^{+} zakken aan de weg. Dit geeft een zeer slordig beeld. Met Dar zijn we in overleg om dit te voorkomen maar Dar kan niet garanderen dat het niet voorkomt. Als dat het geval is aanvullend beleid gewenst. Als we naar minder restafvalrondes gaan dan dempt dit de overlast enigszins.

3.1 Het vraagt extra communicatie
Voor een succesvolle invoering is het zaak dat we voldoende aandacht aan communicatie besteden. Bewoners moeten weten wat en waarom we dit veranderen. Dit vraag extra inzet van het team communicatie. Binnen het project zullen we middelen reserveren voor 2 mailingen en de inzet van een afvalcoach die bewoners persoonlijk benadert.

3.2 Het is een forse investering
Het inzamelen van gft-afval bij hoogbouw locaties vraagt een forse investering van ca. € 120.000 in de aan te schaffen en plaatsen cocons. De aanschaf en het plaatsen van de cocons voeren we uit in eigen beheer. Daarmee besparen we kosten. De kosten van het ledigingen worden in overleg met Dar betrokken bij de reguliere inzamelronde van gft. Deze stijgen daardoor met ca. € 800. Anderzijds besparen we ook ca. € 24.000 op de verwerkingskosten van het restafval. Belangrijk is dat we met deze maatregel bewoners meer bewust maken van het belang van scheiden en zo een positieve bijdrage leveren aan de realisatie van de Vang-doelstellingen.

3.3 De inworp-opening is te hoog
Uit de evaluatie blijkt dat sommige bewoners problemen hebben met de hoogte van de inworp-opening. De klep is te hoog en gaat zwaar. We gaan de komende maanden onderzoeken of er cocons zijn die gemakkelijker toegankelijk zijn.

3.4 Niet iedereen zal er enthousiast over zijn
Voor het inzamelen van het gft afval bij hoogbouw verstrekken we per huishouden een bakje waarin men gft kan verzamelen. Dit bakje moet men legen in de cocon die buiten aan de weg staat. Dit vraag een extra inspanning van de bewoners. Niet iedereen zal daar blij mee zijn. Uit de proef blijkt dat nu ca. 50% van de inwoners gebruik maakt van de mogelijkheid om gft gescheiden aan te leveren. Wij verwachten dat dit percentage toeneemt als we hier meer over communiceren. Ook de financiële prikkel kan hier een positieve invloed op hebben.

4.1 Geen

Waar moeten we rekening mee houden?
a. Financiën
Afwikkeling project omgekeerd inzamelen:
Begin 2017 is door uw raad een bedrag van € 1.3 mln. beschikbaar gesteld voor het project omgekeerd inzamelen. Daarvan is in totaal een bedrag van € 562.000 uitgegeven.
In onderstaande staat ziet een samenvatting van de daadwerkelijke uitgaven en de raming daarvan.

	Kosten	Raming
Totaal oud papier mini containers	€ 419.000	€ 500.000
Totaal communicatiekosten	€ 55.000	€ 55.000
Totaal ureninzet Dar	€ 68.000	€ 68.000
Totaal afvalcoach Dar	€ 10.000	€ 10.000
Totaal gft-cocons	€ 10.000	€ 9.000
Totaal project	€ 562.000	€ 642.000

Er is ongeveer € 25.000 onnodig uitgegeven aan voorbereidingskosten voor het opstellen van het ontwerp-locatieplan (opgenomen in ureninzet). Eerder hadden we deze (meer)kosten nog geraamd op € 76.000.

Uiteindelijk zijn de meerkosten dus toch meegevallen. In totaal sluiten de projectkosten op € 562.000. Dit is lager dan eerder met u besproken. In onze reactie op het initiatiefvoorstel voor beëindiging van het project hebben we aangegeven dat de projectkosten op € 596.000 zouden uitkomen. Het verschil nu wordt veroorzaakt door de meevallende meerkosten van Dar en omdat Dar onlangs nog een restant aan papiercontainers retour heeft genomen.

Onder aan de streep zijn ondanks de voortijdige beëindiging van het project deze projectonderdelen binnen de raming uitgevoerd. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de interne ureninzet hier niet bij betrokken zijn.

Zoals afgesproken bij de raadsvergadering van 22 februari 2018 komen wij met een nieuw plan voor de realisatie van de Vang-doelstellingen, dat gericht is op draagvlak en een positieve motivatie van de inwoners. Wij hebben in onze reactie op het initiatiefvoorstel aangegeven dat we voor de uitwerking van dat plan daarvoor € 50.000 uit het project reserveren.

Zomerinzameling gft-afval
In de begroting is een bedrag van € 109.000 opgenomen als dekking voor de kosten verbonden aan de zomerinzameling. In het DVO 2019 worden deze werkzaamheden geborgd.

Cocons bij hoogbouw
Kapitaallasten investering gft-cocons (€ 120K) ·€ 11.800
Besparing op verwerkingskosten restafval 300 ton x € 80 € 24.000
Structureel voordeel € 13.200

b. communicatie
Via de media stellen we de inwoners op de hoogte dat de zomerinzameling 3 jaar voortgaat. Voor de uitrol van de gft cocons wordt een apart communicatietraject opgestart.

c. Uitvoering
In 2019 kunnen bewoners in hoogbouw hun gft aanbieden in de cocons.

d. Overlegd met
Team beleid
Team financiën

Bijlagen
1. Afronding omgekeerd inzamelen Wijchen
2.1 Onderzoeksresultaten evaluatie GFT-zomerinzameling Wijchen
2.2 Bijlage bij onderzoeksresultaten evaluatie gft zomerinzameling Wijchen
3. Overzicht 2014-2018 in gezamelde gft in juni juli augustus 2014-20184.
4. Evaluatie pilot gft cocons Wijchen

Burgemeester en wethouders van Wijchen,
de secretaris, de burgemeester,

De gemeenteraad van Wijchen

19 2 23652| Duurzaamheid

Raadsbesluit

Eindafrekening project omgekeerd inzamelen en evaluatie zomerinzameling en gft-inzameling bij hoogbouw.

Samenvatting
De voortijdige beëindiging van het project omgekeerd inzamelen heeft financieel geen negatieve gevolgen gehad. De meevallende kosten voor de papiercontainers compenseren de meerkosten verbonden aan het voortijdig beëindigen van het project.

De proef met de zomerinzameling van gft is door omstandigheden niet goed te evalueren. Uit de reacties blijkt dat onze inwoners er positief tegenover staan. Daarom wordt voorgesteld de zomerinzameling te continueren.

De proef met de inzameling van gft bij hoogbouw is goed verlopen. Wij stellen voor de proef in 2019 gemeentebreed uit te rollen. Op de 3 proeflocaties maakt 45% van de bewoners vrijwillig gebruik van de cocons. Met extra communicatie en voorlichting zal dat percentage zeker toenemen.

De raad van de gemeente Wijchen;

Gelet op:

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van: 20 december 2018

besluit:

1. Kennis te nemen van de financiële afwikkeling van het project omgekeerd inzamelen;
2. In te stemmen met de invoering van de zomerinzameling van gft;
3. In te stemmen met het voorstel voor de gemeente brede invoering van gft cocons bij hoogbouw locaties;
4. Een krediet van € 120.000 beschikbaar te stellen voor de uitrol van GFT-cocons en de kapitaallasten meenemen in de afvalbegroting 2020.

Aldus besloten door de gemeenteraad in zijn openbare vergadering van 31 januari 2019

De voorzitter, De griffier,